Nr 148.

Uppläst och godkänd hos Första kammaren den 1 juni 1910.
— — — — Andra kammaren den 1 juni 1910.

Särskilda utskottets nr 1 förslag till Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion med förslag till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster.

(Särskilda utskottets nr 1 utlåtande nr 2.)

Till Konungen.

Sedan Eders Kungl. Maj:t genom en den 4 mars 1910 aflåten proposition, nr 85, föreslagit Riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till lag om indragning till statsverket och afskrifning af prästerskapets tionde samt om ersättning därför, till lag om reglering af prästerskapets aflöning, till lag om emeritilöner för präster, till lag om kyrkofond samt till grunder för ändringar i lagstiftningen om ecklesiastika boställsskogar, har i en inom Riksdagen väckt motion, nr 255, hemställts,

det Riksdagen ville besluta, att nämnda författningsförslag med de ändringar, som till äfventyrs kunde befinnas nödiga, skulle af Riksdagen antagas allenast under förutsättning, att samtidigt blefve antaget ett i motionen innefattadt förslag till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster.

Detta förslag skiljer sig från det af 1909 års Riksdag antagna förslaget till lag i sistnämnda ämne allenast beträffande, förutom bestämmelsen om tiden för lagens trädande i kraft, innehållet i 41 §.

Stadgandena i nämnda paragraf, så affattade som i motionen föreslagits, lära vara ägnade å ena sidan att gifva församlingen så stort inflytande på prästvalets utgång, att församlingsintresset därmed bör kunna anses tillräckligt tillvarataget, och å andra sidan att trygga prästerskapets berättigade kraf på rättvis befordran, hvarför de föreslagna stadgandena torde innebära en tillfredsställande lösning af detta spörsmål.

Med hänsyn till de med nu gällande ordning vid prästval förbundna betydande olägenheter samt behofvet af en jämväl i andra afseenden reformerad prästvallag torde det vidare vara högeligen påkalladt, att snarast möjligt erhålles en tidsenlig lag i förevarande hänseende.

Riksdagen, som på grund af det inbördes sammanhang frågorna om tillsättning af prästerliga tjänster och om reglering af prästerskapets aflöning äga ansett, att dessa båda frågors lösning bör göras beroende af hvarandra, samt fördenskull för sitt antagande af förslaget till lag om tillsättning af prästerliga tjänster såsom förutsättning uppställt att Riksdagen för sin del jämväl antoge de förslag till lag om indragning till statsverket och afskrifning af prästerskapets tionde samt om ersättning därför, till lag om reglering af prästerskapets aflöning, till lag om emeritilöner för präster, till lag om kyrkofond samt till grunder för ändringar i lagstiftningen om ecklesiastika boställsskogar, hvarom förmäles i särskild denna dag af Riksdagen aflåten skrifvelse, får, under åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt, tillkännagifva, att Riksdagen för sin del antagit här nedan införda förslag till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster.

LAG

angående tillsättning af prästerliga tjänster.

Med upphäfvande af lagen den 26 oktober 1883 angående tillsättning af prästerliga tjänster samt af hvad kyrkolag med därtill hörande författningar i öfrigt innehåller stridande mot nedanstående bestämmelser förordnas som följer:

§ 1.

1. Har ordinarie prästerlig tjänst blifvit ledig, skall, där ej annorlunda stadgadt är, det domkapitel, under hvilket tjänsten lyder, ofördröjligen genom offentligt anslag kungöra densamma till ansökning ledig, med utsättande af den tid, inom hvilken ansökningarna skola vara ingifna. Då ansökningsrätt till tjänsten står öppen för hela rikets prästerskap, skall domkapitlet tillika låta införa tillkännagifvande om ledigheten i allmänna tidningarna.

2. Hvad i afseende på ansökningstid samt ansökningshandlingar och deras inlämnande bör iakttagas, därom förordnar Konungen.

§ 2.

Sedan ansökningstid gått till ända, skall domkapitlet så snart ske kan och senast inom trettio dagar företaga de ingifna ansökningarna till granskning, pröfva de sökandes behörighet och uppgöra förslag till tjänstens besättande.

§ 3.

1. Till prästerlig tjänst njute präst befordringsrätt endast inom det stift, han tillhör, där han icke, efter ty i § 28 sägs, varder af församling i annat stift kallad till fjärde profpredikant eller eljest enligt denna lag äger vidsträcktare rätt eller ock sådan rätt är honom särskildt af Konungen meddelad.

2. Befordringsrätt till domprostbefattning samt till prästerlig tjänst i Stockholm skall stå öppen för hela rikets prästerskap.

3. Präst, som tillhör Härnösands eller Luleå stift, skall äga befordringsrätt inom båda dessa stift.

§ 4.

Är präst till ämbetsutöfning obehörig, må han ej på förslag uppföras eller eljest till prästerlig befordran komma i fråga.

§ 5.

På förslag till prästerlig tjänst må ej uppföras präst, som innehar eller vid ansökningstidens utgång eller vid kallelse till fjärde profpredikant innehade förslag till annan prästerlig tjänst, eller som öfver sådant förslag anfört besvär, hvilka äro eller vid tid, som nyss är sagd, voro oafgjorda.

§ 6.

1. Sökande till komministers- eller kapellpredikantstjänst må ej uppföras på förslag till tjänsten, därest han förut blifvit utnämnd till annan sådan tjänst, men densamma icke tillträdt, innan ansökningstiden till den nya tjänsten utgår.

2. Kyrkoherde må ej på grund af egen ansökan uppföras på förslag till prästerlig tjänst, därest han icke vid ansökningstidens slut under minst fem år, räknadt från tillträdet, innehaft den kyrkoherdetjänst, hvartill han senast blef befordrad.

§ 7.

1. På förslag till kyrkoherdetjänst må ej, utan att Konungen gifver lof därtill, uppföras den, som icke vid ansökningstidens utgång eller vid kallelse till fjärde profpredikant fyllt trettio år. Ej heller må någon, som icke uppnått den ålder nu är sagd, utan Konungens tillstånd till kyrkoherdetjänst kallas eller till utnämning föreslås.

2. Präst, som af församling kallats till fjärde profpredikant, må ej uppföras på förslag till tjänsten, därest han ej innehar minst samma prästerliga tjänstålder som den med lägsta antalet tjänstår å förslaget uppförde eller ock hans prästerliga tjänstålder, utan inberäknande af tjänstår enligt § 10 mom. 3, vid kallelsen utgjorde minst tio år.

§ 8.

Ej må domkapitlet till prästerlig tjänst utnämna eller på förslag därtill uppföra annan än den, som pröfvas äga den förmåga och de egenskaper, hvilka för tjänstens nöjaktiga bestridande erfordras.

§ 9.

Sedan de sökandes behörighet till den lediga tjänsten blifvit pröfvad, uppföre domkapitlet bland dem, som förklarats behöriga, på förslaget tre, efter som de, med hänsyn jämväl till tjänstens särskilda behof, finnas framför andra och sinsemellan äga företräde i förtjänst och skicklighet; och böra därvid tagas i betraktande såväl det nit, det allvar och den skicklighet, hvarmed sökande skött det kall, honom i kyrkans eller läro-

verkens tjänst dittills varit anförtrodt, jämte hans tjänstålder, som ock hans genom examina, utgifna skrifter eller annorledes offentligen ådagalagda lärdom i teologiska ämnen. Äro sökande jämngoda i teologiska insikter, må afseende fästas jämväl på lärdom i andra kunskapsämnen, ådagalagd på sätt nu är sagdt.

§ 10.

1. Tjänstålder skall, lika för ordinarie och extra ordinarie befattning, räknas efter tjänstgöringstid; dock att, då någon för sjukdom eller för teologiska studiers idkande eller profs afläggande eller för fullgörande af offentligt uppdrag eller af annan därmed jämförlig anledning fått åtnjuta tjänstledighet, den tid icke må vid tjänstårsberäkningen afdragas. Tjänstår må icke beräknas för mer än en tjänstebefattning, där någon flera sådana samtidigt bestridt. Konungen äge i särskilda fall medgifva, att prästerlig verksamhet, som ej utöfvats inom svenska kyrkan men är med tjänstgöring i samma kyrka jämförlig, må i fråga om tjänstårsberäkning helt eller delvis tillgodoräknas.

2. Vid bestämmandet af tjänstålder gälle årsberäkning såsom för prästerlig tjänst äfven för lärarbefattning, med hvilken sådan förmån är eller varder af Konungen förenad. Ej må dock någon på grund häraf såsom tjänstår räkna sig till godo tid, som förflutit, innan han aflagt teologisk examen vid något af rikets universitet eller eljest förvärfvat med sådan examen förbunden behörighet, ej heller annan tid än den, under hvilken han varit medlem af svenska kyrkan.

3. Filosofie doktorsgrad eller behörighet därtill, genom aflagda prof förvärfvad vid universitet eller högskola inom riket, räknas lika med tre prästerliga tjänstår.

§ 11.

Vid omröstning till förslag skall röstas om hvart förslagsrum särskildt från det första och vidare nedåt, och varde på hvart rum uppförd den, som därtill erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna. Har vid sådan omröstning icke någon erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna, skall ny omröstning anställas mellan de två, hvilka högsta röstetalen tillfallit. Hafva flera än två erhållit sådant röstetal, att företrädet dem emellan är oafgjordt, då skall först mellan dem skiljas genom särskild omröstning. Falla vid sådan ny eller särskild omröstning rösterna lika, gifve ordförandens röst utslaget.

§ 12.

1. I förslagsprotokollet skall för hvarje sökande upptagas ett kort sammandrag af hans tjänsteförteckning och jämväl utföras den tjänst-

ålder, som han enligt domkapitlets pröfning ägt vid ansökningstidens utgång räkna sig till godo.

2. Uppföres präst på förslag såsom fjärde profpredikant, skall i förslagsprotokollet antecknas den tjänstålder, han, utan inberäknande af tjänstår enligt § 10 mom. 3, ägde vid tiden för församlingens kallelse, samt angifvas, huru domkapitlet finner honom enligt de i § 9 stadgade grunder förhålla sig till öfriga å förslaget uppförda präster.

§ 13.

1. Hafva ej tre behöriga sökande sig anmält, utsätte domkapitlet ny ansökningstid, och skall för sådant fall ansökningsrätt stå öppen för hela rikets prästerskap. Den eller de, som under första ansökningstiden anmält sig och finnas behöriga, hafve företräde till förslaget.

2. Finnas ej heller efter andra ansökningstidens utgång tre behöriga sökande, skall domkapitlet på förslag uppföra den eller de sökande, som anmält sig och pröfvas behöriga. Vid ledighet i kyrkoherdetjänst skall därefter förfaras såsom eljest i denna lag är föreskrifvet, dock att hvad i § 7 mom. 2 är stadgadt ej skall äga tillämpning i fråga om profpredikant, som församling i sådant fall kallar utom den eller de å förslaget uppförda. Är fråga om komministers- eller kapellpredikantstjänst, låte domkapitlet inför kyrkostämmans ordförande höra församlingen, huruvida den åtnöjes med det ofullständiga förslaget. Begäres i sådan fråga omröstning, skall den verkställas enligt röstlängd, som för ändamålet upprättas och inför kyrkostämmans ordförande justeras; och skola därvid stadgandena i §§ 26 och 27 i tillämpliga delar lända till efterrättelse. Förklarar församlingen sig nöjd med förslaget, och är endast en sökande därå uppförd, varde det förklarande lika med val ansedt; äro två sökande å förslaget uppförda, och förklarar församlingen sig nöjd, vidtage domkapitlet i vanlig ordning de åtgärder, som för tjänstens besättande ytterligare erfordras.

3. Nöjes vid ledighet i komministers- eller kapellpredikantstjänst församlingen icke åt ofullständigt förslag, eller har vid ledighet i prästerlig tjänst hvarken vid första eller vid andra ansökningstidens utgång behörig sökande sig anmält, inberätte domkapitlet förhållandet hos Konungen och afbide hans beslut.

§ 14.

Präst må ej, innan val ägt rum, afsäga sig förslag, hvarå han blifvit uppförd, utan så är, att han vunnit annan befordran, efter det han tjänsten sökte eller antog kallelse till fjärde profpredikant.

§ 15.

Har, innan val ägt rum, någon af de föreslagna blifvit obehörig att på förslag uppföras, varde han af domkapitlet från förslaget skild.

§ 16.

Har, innan val ägt rum, någon af de föreslagna med döden afgått eller fått förslaget sig afsäga eller blifvit från förslaget skild, anslås ett rum på förslaget till ansökning ledigt; skolande, där någon förut förslaget sökt men ej blifvit därå uppförd, hans då ingifna ansökning icke, utan att han densamma uttryckligen förnyat, komma under pröfning, ej heller den omständigheten, att han förut sökt, berättiga honom till företräde framför senare sökande. Anmäler sig ej behörig sökande, äge § 13 motsvarande tillämpning.

§ 17.

1. Sedan förslag vunnit laga kraft, eller däröfver anförda besvär blifvit slutligen afgjorda, skola de föreslagna, hvar på sin dag, i ordning efter deras rum på förslaget, vid högmässogudstjänst aflägga prof med predikande och altartjänst i församlingens kyrka eller, om tjänsten omfattar flera församlingar, i kyrkan i den församling, där den blifvande tjänstinnehafvaren skall få sin hufvudsakliga verksamhet. Är med den lediga tjänsten förenad skyldighet att på samma sön- eller högtidsdag förrätta gudstjänst i mer än en kyrka, bestämme domkapitlet, om prof i två kyrkor aflägggas skola.

2. Ej må profpredikant, om annan präst är att tillgå, i församling, där han aflägger prof, utföra annan prästerlig förrättning än här är sagdt.

§ 18.

Är präst, som blifvit på förslag uppförd, i fält eller på ämbetets vägnar eller i offentligt uppdrag utrikes stadd, och kan han förty icke till profs aflägggande sig inställa, vare dock behörig att vid valet komma under omröstning.

§ 19.

Varder någon af de på förslaget uppförda af sjukdom eller annat laga förfall hindrad att å utsatt dag aflägga prof, göre därom ofördröjligen anmälan hos domkapitlet. Är han fortfarande af laga förfall hindrad att anmäla sig till prof inom fyrtiofem dagar från den förelagda profdagen, må han utan aflägggande af prof komma under omröstning. Har den uteblifne ej anmält förfall, som af domkapitlet godkännes, må han kunna af domkapitlet från förslaget skiljas.

§ 20.

Har, efter det profdagar varit för de föreslagna utsatta, sökande blifvit i den ordning, som i § 16 sägs, på förslaget uppförd, förelägge domkapitlet honom särskild profdag. Lag samma vare, om den, som af laga förfall varit hindrad att på förelagd dag aflägga prof, inom den i nästföregående § föreskrifna tid därtill sig anmält.

§ 21.

Ej må tjänstgöring anvisas präst i pastorat, där han söker prästerlig tjänst. Är han förut där anställd, må han kunna med tjänstgöringen fortfara.

§ 22.

1. Valförrättare förordnas af domkapitlet. Ej må den vara valförrättare, som är med någon af de på förslaget uppförda i den skyldskap eller det svågerlag, som enligt allmän lag utgör jäf mot domare, ej heller röstägande, så vida han ej sin röst nedlägger.

2. Till valnotarie, som å frågo- och valdag för protokoll, utser valförrättaren lämplig person.

§ 23.

1. Söndagen efter sista profdagen vare frågodag. Har profdag infallit efter frågodag, vare dock ny frågodag ej erforderlig, där ej jämlikt stadgandena i § 29 frågan om kallande af fjärde profpredikant skall ånyo upptagas.

2. Å frågodag skall valförrättaren vid sammanträde med församlingens röstägande ledamöter det förestående valet bereda på sätt här nedan sägs.

§ 24.

Yppas på frågodag mot valförrättaren jäf, som han finner lagligt, uppskjutes förrättningen till dess domkapitlet om ny frågodag och annan valförrättare förordnat.

§ 25.

1. Befinnes på frågodag, att profdagarna ej blifvit behörigen kungjorda, eller att förelagdt prof icke fullgjorts, eller att föreslagen präst dött eller är till förslaget obehörig vorden, uppskjutes frågodagsförrättningen, och ankomme det på domkapitlet att vidtaga den åtgärd, som med denna lag öfverensstämmer.

2. Har frågodagssammanträdet icke blifvit vederbörligen kungjordt, utsätte valförrättaren ny frågodag till annan söndag.

§ 26.

1. Rösträtt vid prästval tillkomme en hvar i församlingen mantalsskrifven välfrejdad man eller kvinna, som uppnått 21 års ålder och äger att för egen del i kyrkostämmans öfverläggningar och beslut deltaga, dock ej den, som står under förmynderskap, eller hustru, för hvilken god man jämlikt 19 kap. 4 § ärfdabalken förordnats. Hustru till röstberättigad man äge ock, äfven om hon icke är berättigad att deltaga i kyrkostämmans öfverläggningar och beslut, rösträtt vid prästval i församlingen, därest hon är välfrejdad och uppnått 21 års ålder samt ej är främmande trosbekännare eller anmält sig till utträde ur svenska kyrkan och ej heller god man jämlikt 19 kap. 4 § ärfdabalken för henne förordnats.

2. Medlem af icke territoriell församling äge ej rösträtt vid prästval inom territoriell församling.

3. Rösträtt må i stadsförsamling ej utöfvas af annan än den, som personligen infinner sig vid valtillfället.

I landsförsamling äge röstberättigad utöfva sin rösträtt genom annan röstberättigad; och gälle därvid om rösträttens öfverlåtande hvad för kyrkostämma är i sådant afseende stadgadt.

4. Hvarje röstande äge en röst.

§ 27.

1. För prästval skall särskild vallängd upprättas och på frågodagen justeras. Anmärkning mot vallängden skall, för att kunna komma under pröfning, af röstägande eller dess ombud antingen före frågodagen skriftligen affattad ingifvas till den, som kyrkoherdeämbetet i församlingen förvaltar, eller ock vid justeringen på frågodagen framställas. Öfver gjord anmärkning beslute valförrättaren. Gillar han den, varde vallängden därefter rättad. Förekomma anmärkningar mot vallängden i så stort antal, att valförrättaren finner uppskof med justeringen oundgängligen nödigt, må justeringens afslutande kunna anstå till fortsatt frågodagsförrättning å annan dag. Afser valet komministers- eller kapellpredikantstjänst, må justeringens afslutande ock kunna uppskjutas till valdagen.

2. Har ett år förflutit från justeringens afslutande, vare vallängden förfallen och skall ny längd för valet upprättas samt å frågodag justeras.

§ 28.

1. På frågodag för beredande af val till kyrkoherdetjänst må församling, som det önskar, kalla fjärde profpredikant. Har röstägande väckt

förslag härom, skall enligt de i § 26 stadgade grunder omröstning företagas sålunda, att den, som ej vill att fjärde profpredikant skall kallas, röstar nej, och den, som önskar fjärde profpredikants kallande, på sin röstsedel uppför namnet på den präst, han anser böra kallas. Därest vid sådan omröstning nejrösterna ej uppgå till hälften af de afgifna rösterna, samt röstsiffran för den präst, som erhållit högsta röstetalet, ej understiger tjugu och antingen uppgår till minst en femtedel af samtliga i den justerade vallängden upptagna röstberättigade eller utgör minst trehundra, vare denne kallad till fjärde profpredikant. Hafva flera präster hvar för sig erhållit högsta röstetalet och sådan röstsiffra, som nu är sagd, skilje lotten mellan dem. Uppgå nejrösterna till hälften af de afgifna rösterna eller har ej tillräckligt röstetal tillfallit någon af de präster, som varit under omröstning, vare frågan om kallande af fjärde profpredikant förfallen.

2. Har fjärde profpredikant blifvit kallad, åligge valförrättaren att om församlingens begäran skyndsamt göra anmälan hos domkapitlet och samtidigt, medelst öfversändande af utdrag af frågodagsprotokollet, underrätta den kallade, hvilken ofördröjligen skall hos domkapitlet skriftligen tillkännagifva, huruvida han är villig mottaga kallelsen, och för sådant fall bifoga de för ansökning till prästerlig tjänst föreskrifna handlingar.

3. Vägrar den, som blifvit kallad till fjärde profpredikant, att efterkomma kallelsen, vare frågan om fjärde profpredikant förfallen, och bestämme domkapitlet ofördröjligen dag för valet.

4. Har församling till fjärde profpredikant begärt präst, som är obehörig att på förslaget uppföras, skall domkapitlet afslå församlingens begäran. Har beslutet därom vunnit laga kraft, vare frågan om fjärde profpredikant förfallen.

5. Har den, som till fjärde profpredikant blifvit kallad, förklarat sig villig att efterkomma kallelsen, och förekommer ej skäl, som i mom. 4 afses, till afslag på församlingens begäran, uppföre domkapitlet den kallade såsom fjärde profpredikant på förslaget och utfärde ofördröjligen till honom kallelse att på förelagd dag aflägga prof som i § 20 sägs.

6. Anföras besvär öfver domkapitlets beslut, hvarigenom präst blifvit såsom fjärde profpredikant å förslaget uppförd, inställe domkapitlet valförrättningen i afbidan på besvärens afgörande.

§ 29.

1. Har efter frågodag, där fjärde profpredikant ej kallats, någon af de föreslagna med döden afgått eller fått förslaget sig afsäga eller blifvit från förslaget skild, vare församlingen berättigad att å ny frågodag kalla fjärde profpredikant.

2. Dör fjärde profpredikant, innan val är hållet, eller förlorar han innan den tid behörighet, som han å frågodagen hade, stånde församlingen öppet att å ny frågodag kalla annan fjärde profpredikant.

§ 30.

Öfver valförrättarens åtgärd till valets beredning må besvär ej anföras utan i sammanhang med besvär öfver valförrättningen.

§ 31.

1. Prästval skall efter pålysning hållas å fjortonde dagen efter frågodag eller, där frågodagsförrättning icke ägt rum efter sista profdagen, å fjortonde dagen efter sistnämnda dag. Kan valet ej förrättas å sålunda bestämd dag, utsätte domkapitlet annan dag.

2. Befinnes på valdagen, att valet ej blifvit behörigen utlyst, utsätte valförrättaren ny valdag till annan söndag.

3. Har frågodagsförrättning ej hållits efter sista profdagen och befinnes å valdagen, att profdag, som infallit efter frågodagen, ej blifvit behörigen kungjord eller att profvet icke fullgjorts, uppskjutes valförrättningen, och ankomme på domkapitlet att vidtaga den åtgärd, som med denna lag öfverensstämmer.

4. Göres af församling ansökning, att prästval i församlingen må hållas å söckendag, äge Konungen sådant medgifva och meddela de föreskrifter, som i anledning däraf erfordras.

§ 32.

1. Valet skall ske med slutna sedlar, och böra de röstande i den ordning, i hvilken de framträda, hvar för sig aflämna sina valsedlar.

2. Valet skall förrättas i den kyrka, där prof blifvit aflagdt, eller, om prof aflagts i två kyrkor, i den kyrka, domkapitlet bestämmer, samt försiggå under de timmar, som af valförrättaren efter kyrkorådets hörande blifvit bestämda och i kungörelsen om valet angifvits. När den utsatta tiden är till ända och någon ej längre är tillstädes för afgifvande af röst, skall omröstningen förklaras afslutad.

3. I större församling må, där valförrättaren efter kyrkorådets hörande finner lämpligt, valet under hans inseende och inom samma lokal förrättas på två eller flera efter församlingens lokala indelning bestämda afdelningar.

§ 33.

1. Hvad utöfver föreskrifterna i §§ 17—32 i afseende å profpredikanters missiverande, frågodagsförrättning och val iakttagas bör, därom förordnar Konungen.

2. Där med hänsyn till församlings folkrikhet eller af annan orsak pröfvas nödigt, att val eller frågodagsförrättning skall äga rum i två eller flera lokaler, äge Konungen därom förordna äfvensom meddela bestämmelser angående utseende af biträdande valförrättare och deras befogenheter samt om sådan uppdelning af de vid frågodagsförrättning förekommande ärenden, att omröstning om fjärde profpredikants kallande må kunna företagas å annan dag än öfriga till frågodagsförrättning hörande angelägenheter.

§ 34.

Besvär öfver frågodagsförrättning och prästval må anföras endast af röstägande eller af präst, som vid valet varit ställd under omröstning, och skola vid talans förlust till domkapitlet ingifvas sist före klockan tolf å tjugonde dagen efter valdagen.

§ 35.

Pröfvar domkapitlet i anledning af anförda besvär nödigt, att vittnen höras må, skall därvid förfaras på sätt i allmänhet angående vittnesförhör i de vid domkapitlet anhängiggjorda mål är stadgadt.

§ 36.

Innefatta besvär anmärkning mot behörigen justerad vallängd, må de i denna del icke till pröfning upptagas, därest ej mot det beslut af valförrättaren, hvaröfver klagan föres, missnöje blifvit anmäldt till det protokoll, som innehåller beslutet.

§ 37.

Varder röst afgifven, som genom köp, hot, tubbande eller annat olaga medel vunnen är eller tillhör någon, den där i valet obehörigen verkat, den röst vare ogill. Ej må dock sådan fråga väckas annorledes än genom besvär; och bör, därest afseende skall å besvären fästas, hos domkapitlet styrkas, att åtal för brottet blifvit väckt vid allmän domstol. Pröfvar domkapitlet valet vara af åtalets utgång beroende, uppskjutes besvärens pröfning, intill dess slutlig dom i brottmålet fallit. Eljest varde de genast afslagna.

§ 38.

Skall, sedan val till prästerlig tjänst hållits, domkapitlet utfärda fullmakt å tjänsten, och har, innan detta skett, den, som undfått de flesta rösterna, blifvit till förslag obehörig eller aflidit eller hos domkapitlet anmält, att han på grund af erhållen annan befordran ej vill till tjänsten ifrågakomma, varde tjänsten kungjord till ny ansökan ledig. Är han satt under åtal, på hvars utgång beror, om han må vara till förslag obehörig, skall med fullmaktens utfärdande anstå, till dess öfver åtalet slutligen dömdt är.

§ 39.

Skall efter hållet val till kyrkoherdetjänst Konungen tillsätta tjänsten, och inträffar, att den, som vid sådant val kommit under omröstning, blifvit, innan valhandlingarna äro till Konungen insända, till förslag obehörig, varde han af domkapitlet från förslaget skild; skolande i sådant fall, äfvensom om någon af de föreslagna blifvit ställd under åtal, som i § 38 sägs, eller efter valet aflidit eller fått förslaget sig afsäga, domkapitlet utan förslagets fyllande vid handlingarnas insändande till Konungen härom göra anmälan.

§ 40.

Vill någon, som vid prästval icke erhållit de flesta rösterna, från förslaget afgå, göre därom ansökning hos Konungen.

§ 41.

1. Den, som vid val till kyrkoherdetjänst, där fjärde profpredikant ej varit under omröstning, erhållit de flesta rösterna, skall af domkapitlet förses med fullmakt å tjänsten. Finnes högsta röstetal hafva tillfallit flera, som voro under omröstning, nämne domkapitlet till tjänsten den bland dessa, som pröfvas därtill mest lämplig. Har vid valet icke någon röstberättigad afgifvit röst, välje domkapitlet bland de föreslagna, som nyss är nämndt.

2. Har vid val till kyrkoherdetjänst, där fjärde profpredikant varit under omröstning, någon af de å förslaget uppförda erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna, och har minst en femtedel af samtliga i den justerade vallängden upptagna röstberättigade deltagit i omröstningen, äge Konungen att till tjänsten utnämna en af de å förslaget uppförda.

3. Har vid val till kyrkoherdetjänst, hvarom i mom. 2 förmäles, ej någon erhållit sådan röstöfvervikt, som där sägs, eller har ej af samtliga

i den justerade vallängden upptagna röstberättigade det i mom. 2 angifna antal deltagit i omröstningen, äge Konungen att till tjänsten utnämna antingen en af de å förslaget uppförda eller ock någon till tjänsten behörig präst, som jämlikt § 43 såsom sökande sig hos Konungen anmält.

4. Den, som vid val till annan prästerlig tjänst än kyrkoherdetjänst erhållit de flesta rösterna, skall af domkapitlet förses med fullmakt å tjänsten. Har vid valet högsta röstetal tillfallit flera, som voro under omröstning, nämne domkapitlet till tjänsten den bland dessa, som pröfvas därtill mest lämplig. Har vid valet icke någon röstägande afgifvit röst, välje domkapitlet bland de föreslagna, som nyss är sagdt.

§ 42.

Skall efter hållet val Konungen utnämna till prästerlig tjänst, insände domkapitlet, sedan valet vunnit laga kraft, ofördröjligen till Konungen samtliga ansöknings- och valhandlingar samt förslagsprotokoll.

§ 43.

1. Kyrkoherdetjänst inom hvilket stift som helst må kunna utom förslag hos Konungen sökas af:

präst, som är i svenska kyrkans missionsstyrelses tjänst anställd såsom missionär bland icke kristna folk,

i svenska kyrkans missionsstyrelses tjänst anställd sjömanspräst, i hvilkens aflöning statsmedel ingå,

pastorerna vid de svenska församlingarna i Berlin, London och Paris, samt

innehafvare af sådan vid central straff- och arbetsanstalt inrättad predikantbefattning, med hvilken ej får förenas annan syssla än predikanttjänst vid läns- och kronohäkte;

allt dock under villkor att den sökande under minst tio år tjänstgjort i en eller flera af nu nämnda befattningar.

2. Konungen må i särskildt fall förunna ansökningsrätt, som förut är sagd, åt präst af framstående förtjänst.

3. Rätt att, i enlighet med hvad ofvan är omförmäldt, utom förslag hos Konungen söka kyrkoherdetjänst inom Härnösands eller Luleå stift tillkommer jämväl präst, som tillhör Luleå stift och under minst tio år tjänstgjort inom stiftets finsktalande församlingar. Då sådan präst vunnit befordran till kyrkoherdetjänst, har omförmälda rätt för honom upphört.

4. Hvar och när sökande, som här sägs, må sig anmäla, därom förordnar Konungen.

§ 44.

Besvär, hvilka hos Konungen anföras öfver domkapitels beslut i fråga om tillsättning af prästerlig tjänst, skola vid talans förlust ingifvas till domkapitlet sist före klockan tolf å tjugonde dagen från den dag, då beslutet blifvit genom anslag kungjordt. Domkapitlet åligge i ty fall att med föreläggande af viss tid och äfventyr, om den tid försittes, att sådant icke föranleder uppehåll med målets afgörande, öfver besvären infordra vederbörandes underdåniga förklaring. Om klaganden eller annan tillhandahåller erforderligt antal bestyrkta afskrifter af besvärsskriften, skall dylik förklaring infordras genom tillställande af afskrift af besvärsskriften. Sedan förklaring inkommit eller den därför förelagda tid tilländalupit utan att förklaring blifvit afgifven, insände domkapitlet ofördröjligen besvärshandlingarna till ecklesiastikdepartementet och foge därvid eget underdånigt utlåtande.

§ 45.

Kyrkoherdetjänst i pastorat, som är anslaget till prebende, tillsättes i och genom tillsättning af den tjänst, hvilken pastoratet såsom prebende åtföljer.

§ 46.

Är någon särskild rätt eller förmån i fråga om tillsättning af prästerlig tjänst församling försäkrad, eller äro i afseende på domkapitlets förfarande vid tillsättning af vissa kyrkoherde-, komministers- eller kapellpredikantsbefattningar särskilda bestämmelser af Konungen meddelade, gälle hvad därom är eller blifver af Konungen stadgadt; dock att vid omröstning för tillsättning af sådan tjänst stadgandena i § 26 skola äga tillämpning.

§ 47.

1. Genom denna lag göres ej rubbning i särskild rätt eller förmån, som i fråga om tillsättning af präst må vara enskild person försäkrad.

2. Har enskild person, som äger rätt att till ledig prästerlig tjänst kalla präst utan föregånget förslag, försummat att inom den tid Konungen äger bestämma till domkapitlet ingifva kallelse å behörig präst, vare kallelserätten för den gången förlorad, och gånge med tjänstens tillsättning, som om prästerlig tjänst i allmänhet är föreskrifvet.

§ 48.

1. Om tillsättning af prästerlig tjänst vid krigsmakten, utländsk beskickning, fängelse eller hospital lände till efterrättelse hvad Konungen förordnar.

2. Med tillsättning af prästerlig tjänst, som vid sjukhus eller ock vid bruk, fabrik eller annat verk eller vid arbetsföretag af större omfattning må vara inrättad eller med Konungens tillstånd inrättas, så ock med tillsättning af extra ordinarie prästerlig tjänst, som i församling med Konungens tillstånd inrättas, gånge efter hvad för hvar särskild sådan tjänst vederbörligen stadgas.

Denna lag skall till efterrättelse gälla från och med den 1 januari 1911.

Med tillsättande af prästerlig tjänst, som då är kungjord till ansökning ledig, skall förfaras efter hittills gällande lag.

En hvar, som, då denna lag träder i tillämpning, är, utöfver hvad i lagen stadgas, berättigad att för befordran till prästerlig tjänst räkna tjänstår, skall för sin person vid den rätt bibehållas, sådan den honom efter dittills gällande stadganden tillkom. Den, som, då lagen träder i tillämpning, äger att utom förslag hos Konungen söka regala pastorat, skall, så länge denna rätt efter dittills gällande bestämmelser skulle hafva tillkommit honom, för sin person åtnjuta rätt att utom förslag hos Konungen söka kyrkoherdetjänst, ändå att sådan rätt eljest ej enligt denna lag honom tillkommer.

Territoriell församling, som fått sig tillförsäkrad särskild rätt eller förmån i fråga om tillsättning af kyrkoherde-, komministers- eller kapellpredikantsbefattning och däraf fortfarande vill vara i åtnjutande, skall inom tre år, efter det denna lag trädt i kraft, därom göra ansökan hos Konungen, vid äfventyr att dylik rätt eller förmån eljest anses förfallen. Göres sådan ansökning, förordne Konungen, huruvida och under hvilka villkor denna rätt eller förmån må tillgodonjutas.

Stockholm den 1 juni 1910.

Med undersåtlig vördnad.

Stockholm, Ivar Hæggströms Boktryckeri A. B. 1910.